

Tullens hållbarhetsrapport 2021

Innehåll

1	Generaldirektörens översikt	3
2	Utvecklande och ledande av hållbarheten vid Tullen	4
2.1	Samhällsansvar är ett av våra centrala strategiska teman	4
2.2	Hur har vi utarbetat hållbarhetsrapporten	4
3	Tullens positiva effekter på samhället, dvs. vårt handavtryck	6
3.1	Insats 1: Vi övervakar och främjar en smidig gränsöverskridande godstrafik och stöder jämlika konkurrensförutsättningar för företag	6
3.3.1	Stora förändringar under året underlättade skötseln av tullärenden på många sätt	7
3.3.2	Vi främjade jämlikheten i tjänsterna	8
3.1.3.	Vi granskade cirka 52 000 varupartier i den kommersiella trafiken	9
3.1.4.	Vi kontrollerade säkerheten i leveranskedjor	10
3.1.5.	Förstärkt bevakning av aktörer som importerar riskprodukter	11
3.1.6.	Vi säkerställde beskattningens korrekthet och skyddade EU:s produktion	12
3.2.	Insats 2: Vi bekämpar gränsöverskridande brottslighet och övervakar förbud och begränsningar i samband med import	13
3.2.1	Arbetet för bekämpning av grå ekonomi och ekonomisk brottslighet fortsatte	14
3.2.2	Återtagna vinningar av brott till staten på 32,1 miljoner euro	14
3.2.3	Omhändertaganden av läkemedel ökade på grund av coronapandemin	15
3.2.4	Munskydd övervakades intensifierat under pandemin	16
3.3.	Insats 3: Vi förhindrar spridning av sjukdomar med animaliskt eller vegetabiliskt ursprung och import av främmande arter och bevakar förstöringen av avfall	17
3.3.1	Skadedjur kan följa med träförpackningar	18
3.3.2	Afrikansk svinpest sprider sig med infekterade livsmedel	18
3.4.	Insats 4: Vi bevakar transporten av farliga ämnen, kemikalier och avfall samt trafikdugligheten hos fordon i den tunga trafiken	20
3.4.1.	Ofästa laster, manipulering av utsläppssystem och brister i fordons trafikduglighet	21
3.4.2.	Vi kontrollerar transporten av farliga ämnen och kemikalier genom bevakning	22
3.4.3.	Vi bevakar internationella avfallstransporter	24
3.5.	Insats 5: Vi är en ansvarsfull arbetsgivare	24
3.5.1.	Ansvarsfulla rekryteringar och främjande av multilokalt arbete	25
3.5.2.	Jämställdheten främjades genom utbildningar och könsneutrala yrkesbeteckningar	25
4.	Tullens negativa effekter på samhället, dvs. vårt fotavtryck	27
4.1.	Tjänstebilarnas inverkan på koldioxidutsläppen	27
4.2.	Inverkan av resorna mellan hemmet och arbetet på koldioxidutsläppen	27

1 Generaldirektörens översikt

Att vara medveten om vår verksamhets effekter och se över vår verksamhet utifrån informationen om effekterna är en viktig del av Tullens dagliga arbete. Tullen har under en lång tid omarbetat sina verksamhetssätt och sin inställning för att minska de negativa effekterna och öka de eftersträlvade effekterna. Samhällsansvar är ett av de fem centrala temana i Tullens strategi. Inom detta tema finns flera riktlinjer för verksamheten som bland annat gäller miljöbelastning och ansvarsfull rekrytering. Under 2021 utvecklade vi riktlinjerna i strategin till konkreta åtgärder.

Tullens centrala uppgifter hänför sig till att genomföra samhällsansvaret. När vi övervakar godstrafiken över gränsen och plockar bort produkter som är skadliga för hälsan och miljön, skyddar vi samhället genom praktiska åtgärder. När vi sköter tullklarerings- och bevakningsuppgifterna på så sätt att de inte i onödan stör godstrafiken, bär vi ansvaret för att samhällets funktioner, såsom företagsverksamheten, fungerar och för att medborgarnas välfärd ökar.

Tullen vill vara en exemplarisk aktör inom hållbarhetsfrågor på alla fronter. Vi vet att det fortfarande finns rum för förbättringar. Vi söker lösningar för att göra de negativa effekterna av Tullens verksamhet ännu mindre. Här behövs innovativitet, och Tullens ledningsgrupp har redan haft möjlighet att behandla många intressanta idéer.

Också när det gäller ansvarsfull rekrytering är målet att åstadkomma fler konkreta insatser. Å ena sidan handlar det om planering av strukturer, som vi just nu håller på med, men också om enskilda aktörers lösningar i rekryteringssituationer. I samhället är var och ens insats viktig, och vi vill bidra till att stöda olika människors möjligheter att sysselsätta sig.

Vi kan vara stolta över att Tullen utarbetat en hållbarhetsrapport, där det framgår att Tullen tar ansvarsfrågorna på allvar. Flera medarbetare vid Tullen har deltagit i utarbetandet av hållbarhetsrapporten, och jag vill tacka var och en av er för det förstklassiga resultatet. Jag uppmanar alla att arbeta för att göra Tullen en ännu mer ansvarsfull aktör som kan vara en förebild för andra.

Hannu Mäkinen,

Tullens generaldirektör

2 Utvecklande och ledande av hållbarheten vid Tullen

Tullen främjar en smidig varuhandel och säkerställer dess korrekthet, erbjuder kundorienterade tjänster och skyddar samhället, miljön och medborgarna. Tullen tar effektivt ut tullar och tulliknande avgifter, farledsavgifter och andra skatter och avgifter i anslutning till import. Tullen sammanställer också en officiell utrikeshandelsstatistik över importen till Finland och Finlands export och handelsbalans.

Tullen är ett ämbetsverk som resultatstys av finansministeriet och som samarbetar med näringslivet och inhemska och utländska myndigheter. Tullen har cirka 2 000 anställda. Finska tullen är en del av Europeiska unionens tullsystem.

2.1 Samhällsansvar är ett av våra centrala strategiska teman

I Tullens strategi har samhällsansvar identifierats som ett centralt tema. I enlighet med det genomför vi vår uppgift inom en multikulturell verksamhetsmiljö på ett ansvarsfullt och verkningsfullt sätt samtidigt som vi utnyttjar möjligheter och förbereder oss på hot. Tullens vision är att vara föregångare inom den offentliga förvaltningen i miljöansvarsfrågor. Vårt senaste miljöprogram gällde åren 2015–2021. Efter publiceringen av vår nya strategi har miljöprogrammet och dess genomförandeplan uppdaterats för 2022–2025. En genomförandeplan utarbetas årligen för att uppnå målen. Realiseringen av planen rapporteras i Ekokompassi-miljösystemet, som ersätter WWF:s Green Office-miljösystem som använts på Tullens största kontor i Böle ämbetscentrum i Helsingfors.

Socialt ansvar framgår av Tullens rekryteringar, där syftet är att främja jämställdhet och likabehandling, till exempel genom att utveckla en modell för positiv särbehandling av specialgrupper.

År 2021 har Tullen främjat hållbarhetsarbetet i två olika arbetsgrupper. För att utarbeta den första hållbarhetsrapporten satte Tullen upp en arbetsgrupp med företrädare för alla avdelningar vid Tullen. För att utveckla miljöprogrammet bildades en separat arbetsgrupp som utarbetade målen, indikatorerna och genomförandeplanen för det nya miljöprogrammet. År 2022 rekryterade Tullen en hållbarhetsexpert som framöver ska ansvara för att samordna hållbarhetsarbetet tillsammans med den nya hållbarhetsarbetsgruppen som ersätter de tidigare sammansättningarna. Hållbarhetsexperten och hållbarhetsarbetsgruppen ansvarar för att främja det ekologiska, sociala och ekonomiska ansvaret vid Tullen. Arbetsgruppens uppgifter omfattar att samordna och utveckla hållbarhetsarbetet och -rapporteringen. I uppgifterna ingår också att verkställa och följa upp miljöprogrammet och att vidareutveckla det.

2.2 Hur har vi utarbetat hållbarhetsrapporten

I enlighet med Statskontorets anvisning om ansvarsrapportering beskriver denna rapport de positiva effekterna av Tullens verksamhet vad gäller de mål inom FN:s agenda för hållbar utveckling som

Tullens verksamhet bedömts påverka mest. Valet av målen har beretts av en arbetsgrupp med företrädare för Tullens olika enheter. Texten i rapporten har producerats av experter på olika delområden. Tullens högsta ledning har fastställt valet av ovannämnda mål samt översett och godkänt hållbarhetsrapporten. Rapportens källor omfattar bland annat Tullens verksamhetsberättelse, årsboken över Tullens bevakning och resultaten av VM Baro-enkäten om arbetstillfredsställelse.

3 Tullens positiva effekter på samhället, dvs. vårt handavtryck

Tullens strategi styr genomförandet av våra lagstadgade uppgifter så att vi uppmärksammar förändringarna i omvärlden och de krav som förändringarna ställer på vår verksamhet. Genom strategin kan vi säkerställa att vi utför våra uppgifter på ett ansvarsfullt sätt med tanke på samhället samt på ett verkningsfullt, effektivt och ekonomiskt sätt. Vi försöker beakta frågorna kring hållbar utveckling i vår verksamhet och främjar uppnåendet av FN:s hållbarhetsmål på många olika sätt antingen i vårt dagliga arbete eller i utvecklingsprojekt. I enlighet med vår vision samarbetar vi med Tullens interna och externa intressenter för att uppnå de gemensamma hållbarhetsmålen.

Vi har identifierat sex av FN:s hållbarhetsmål som vår verksamhet mest inverkar på. Vi berättar om effekterna i detta kapitel.

3.1 Insats 1: Vi övervakar och främjar en smidig gränsöverskridande godstrafik och stöder jämlika konkurrensförutsättningar för företag

Denna insats inverkar på följande hållbarhetsmål:

3.9 Till 2030 väsentligt minska antalet döds- och sjukdomsfall till följd av skadliga kemikalier samt föroreningar och kontaminering av luft, vatten och mark.

8.2 Uppnå högre ekonomisk produktivitet genom diversifiering, teknisk uppgradering och innovation, bland annat genom att fokusera på sektorer med högt förädlingsvärde och hög arbetsintensitet.

9.1 Bygga ut tillförlitlig, hållbar och motståndskraftig infrastruktur av hög kvalitet, inklusive regional och gränsöverskridande infrastruktur, för att stödja ekonomisk utveckling och människors välbefinnande, med fokus på ekonomiskt överkomlig och rättvis tillgång för alla.

16.6 Bygga upp effektiva och transparenta institutioner med ansvarsutkrävande på alla nivåer.

16.10 Säkerställa allmän tillgång till information och skydda grundläggande friheter, i enlighet med nationell lagstiftning och internationella avtal.

3.3.1 Stora förändringar under året underlättade skötseln av tullärenden på många sätt

Året 2021 medförde stora förändringar. Antalet tulldeklarationer för import ökade mer än vanligt av två anledningar: Storbritannien trädde ut ur EU, och på grund av ändringen av EU:s mervärdesskattedirektiv blev det obligatoriskt att betala mervärdeskatt och göra en tulldeklaration för alla inköp som kommer från länder utanför EU.

För att hantera förändringarna infördes för företagskunder en ny tulldeklaration med förenklat innehåll för försändelser värda högst 150 euro. Dessutom har det sedan 1.7.2021 varit möjligt att förtulla tidningsprenumerationer till Åland med den förenklade modellen för förtullning så att kundens administrativa börda inte ökar.

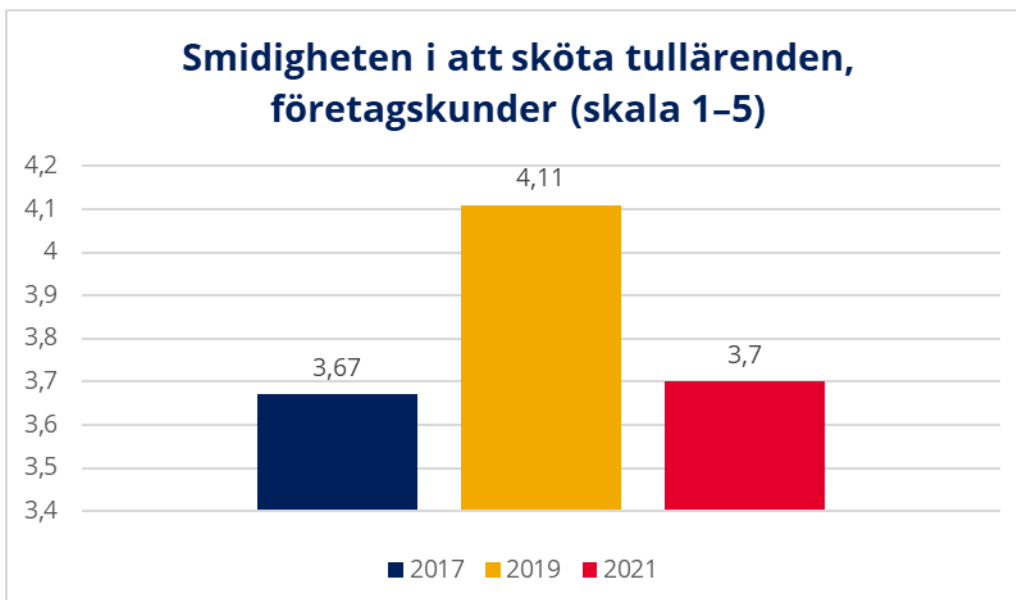
Som en del av det fleråriga projektet för att utveckla vårt förtullningssystem införde vi 2021 flera förfaranden som gör det lättare för företag att sköta sina tullärenden.

- För att lämna in deklarerationer kan företag flexibelt använda flera tjänsteleverantörer i stället för bara en, så att företag kan använda den samarbetspartner som bäst lämpar sig för deras syften.
- Som kontantkund i Tullklareringstjänsten kan en kreditkund också deklarerera punktskattebelagda varor elektroniskt utan att behöva besöka ett tullkontor.
- De första versionerna av de nya transiterings- och exportdeklarationerna som kan ifyllas i Tullklareringstjänsten kan för närvarande utvärderas av kundföretagen.

Vi har också underlättat företagets verksamhet genom att satsa på hantering av störningssituationer. Via vår webbplats kan kunden prenumerera på systemspecifika meddelanden om driftavbrott och annan information om eventuella störningar vid förtullning.

Den elektroniska tjänsten Tillstånd utvidgades 2021 så att man nu kan ansöka om tillstånd inom fem olika typer av tillstånd. Dessutom kan man i Fintaric-tjänsten använda information för affärsverksamheten direkt i maskinläsbart format via ett gränssnitt som tillhandahålls av Tullen, vilket betyder att man inte behöver investera i informationsleden.

Betygen i enkäterna om kundnöjdhet, som utförs vartannat år, visar att åtgärderna har lyckats spara företagets tid och kostnader och upprätthålla smidigheten i godstrafiken. I enkäterna för 2017, 2019 och 2021 var betygen över 2,5 på en skala från 1 till 5.

3.3.2 Vi främjade jämlikheten i tjänsterna

Under 2021 främjade vi jämlikheten i tjänsterna genom att säkerställa att var och en enkelt kan använda dem.

Elektroniska tjänster som är oberoende av geografiskt läge och öppettider är det snabbaste och enklaste sättet för de flesta kunder att sköta ärenden. 99 procent av privatpersonernas förtullningar sker på elektronisk väg. Men det är också möjligt att sköta ärenden med Tullen på andra sätt. Man kan antingen sköta tullärenden själv eller via ett ombud, och företag kan utöver e-tjänsterna också använda meddelandedeclarering. Utöver dessa kan kunder också sköta ärenden på andra sätt, till exempel genom att använda blanketter. Dessutom tillhandahåller vi olika rådgivningstjänster. Tullrådgivningen betjänar i alla frågor kring tullverksamheten, hjälper med att välja rätt sätt att sköta

ärenden och instruerar per telefon och via chattbotten i att göra deklarationer. En del av Tullens verksamhetsställen erbjuder också kundservice.

Tillgängligheten är en viktig del av jämlikheten. Vi försöker beakta tillgängligheten i våra webbtjänster redan vid planeringen av tjänsterna. För webbtjänsterna har vi utarbetat tillgänglighetsutlåtanden som ger mer anvisningar om de olika sätten att sköta ärenden för dem som inte kan använda webbtjänsterna. Vi samlar in och besvarar respons på tillgängligheten. Vi utbildar personalen i tillgänglighetsfrågor, och en tillgänglighetsexpert rekryterades till Tullen 2021.

Webbplatsens tillgänglighet förbättrades så att den bättre än tidigare kan användas med olika hjälpmedel, såsom skärmläsare. Dessutom publicerades den första videon på teckenspråk med anvisningar för hur man använder Importförtullningstjänsten för privatpersoner. Den språkliga tillgängligheten förbättrades genom att förtydliga texter och göra innehållet på webbplatsen så begripligt och lätt att använda som möjligt. Arbetet syns bland annat i våra texter om ändringen av nedre gränsen för mervärdesskatten och kampanjen Allt ska förtullas.

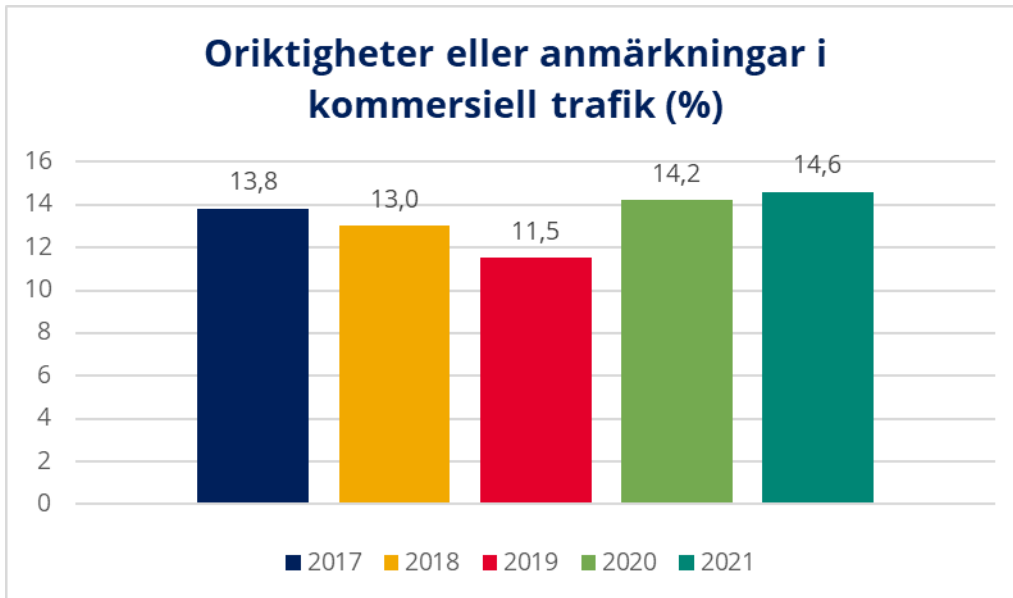
Tullens arbete med att förtydliga texter har stärkts ytterligare genom nyrekryteringar. Förutom en tillgänglighetsexpert anställde Tullen också två nya språkvårdare utöver den språkvårdare som redan arbetade vid Tullen.

3.1.3. Vi granskade cirka 52 000 varupartier i den kommersiella trafiken

Varor som importeras från länder utanför EU ska deklarerars till Tullen så att de vid behov kan granskas och deklarationens riktighet kontrolleras. Varor och tulldeklarationer övervakas och granskas med tanke på bland annat importbeskattning, skydd av samhället och konsumentskydd samt för att förhindra att förfälskade produkter kommer in på marknaden. Genom varubevakning säkerställs också likabehandling av olika aktörer och olika aktörers konkurrensförutsättningar på marknaden.

Tullen bevakar transporten av varor som omfattas av förbud och restriktioner vid handel inom EU. Genom nationell lagstiftning (till exempel alkohollagen, tobakslagen och punktskattelagen) begränsas importen av varor till Finland. Tullen har till uppgift att övervaka restriktionerna. Varor som omfattas av totalt importförbud är bland annat narkotika (exkl. läkemedelspartier som har behöriga tillstånd från Säkerhets- och utvecklingscentret för läkemedelsområdet Fimea).

Under 2021 kontrollerade Tullen cirka 52 000 varupartier i den kommersiella trafiken. Fortsatta åtgärder riktades mot 2 100 varupartier. Vid kontrollerna observerades oriktigheter eller åtminstone skäl för anmärkningar i 14,6 procent av de kontrollerade varupartierna. Av oriktigheterna följde bland annat ytterligare undersökningar i Tulllaboratoriet, felavgifter, korrigeringar i dokument eller till och med polisanmälningar.

Tullen har bland annat kontrollerat importerade näringstillskott och om de har deklarerats korrekt som näringspreparat. Dessutom har Tullen kontrollerat till exempel riktigheten hos varukoder av coronamunskydd som anmäls vara av papper, eftersom de i själva verket kan vara av tyg eller fibertyg. Munskydd av papper och munskydd av tyg har något olika importbeskattningsförfaranden.

År 2021 stoppade Tullen ett varuparti på väg till Finland som innehöll 244 lager (sammanlagt 1 198 kilo). Senare konstaterades det att lagren var produktförfalsningar. Om lagren inte hade stoppats skulle de ha kunnat hamna som reservdelar för arbetsmaskiner i trafiken i Finland. Lagren förstördes vid tullbevakningen och avfallet från lagren sorterades för att användas som återvunnet material.

3.1.4. Vi kontrollerade säkerheten i leveranskedjor

Tullen kontrollerar säkerheten i leveranskedjor genom att bevaka godstrafiken som anländer till Europeiska unionen, transiteras genom unionen och förs ut till länder utanför unionen. Föremålen för bevakningen är fraktförsändelser och postpaket som transporteras i land-, sjö-, järnvägs- eller flygtrafiken. Bevakningen grundar sig på tullbranschens strategi- och verksamhetsplan för riskhantering på EU-nivå. Syftet med planen är att främja riskbekämpningen och säkerheten i leveranskedjorna och att underlätta handeln.

År 2021 införde EU ett nytt system för förhandsinformation om frakt ICS2, som bidrar till verkställigheten av lagstiftningen om säkerhet och skydd vid Tullen. Syftet med lagen är att ännu bättre skydda medborgarna och den inre marknaden i EU.

Via förhandsinformationssystemet får Tullen i förväg information om alla varuförsändelser som kommer till EU. Systemet gör det också möjligt att analysera fraktinformation om flygfrakt och flygpost innan frakten inlastas i ett land utanför EU. Detta syftar till att upptäcka direkta säkerhetsrisker i samband med flygtrafiken. I genomförandet har hänsyn också tagits till åtgärder i anslutning till riskhanteringen och säkerheten i leveranskedjor i enlighet med tullbranschens strategi och verksamhetsplan för riskhantering på EU-nivå, som bland annat syftar till att förbättra informationens kvalitet och samarbetet.

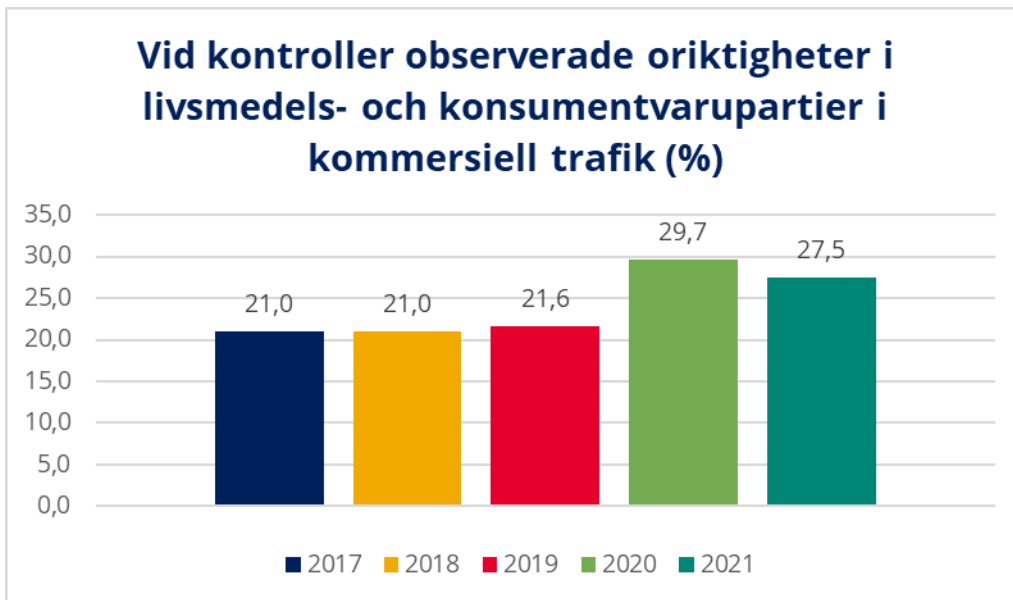
Säkerheten i leveranskedjor kontrolleras också genom intensivt kundsamarbete. Gemenskapen har bland annat skapat ett AEO-program (Authorized Economic Operator), dvs. ett globalt säkerhetsprogram avsett för företag vid tullverken i olika länder, dit företag kan ansluta sig frivilligt.

Vid ansökning får företaget avgiftsfri konsultation av Tullens säkerhetsbedömare. En aktör som beviljats AEO-tillstånd får Tullens säkerhetscertifikat för sina förtullnings- och logistikfunktioner och är berättigad till förmåner i hela EU-området. Dessutom erkänns AEO-aktörens status ömsesidigt i enlighet med MRA-avtalet i de tredjeländer med vilka EU har ingått avtal. På så sätt får AEO-aktören en lägre riskklassificering i det andra avtalslandet, varutransporten är smidigare och antalet varugranskningar blir färre.

År 2021 beviljade Tullen sex nya AEO-tillstånd, och vid utgången av året fanns det sammanlagt 95 företag med AEO-certifikat i Finland. Tullen ordnade också ett webinarium för AEO-aktörer om bland annat riskhantering med tanke på säkerheten i leveranskedjor.

3.1.5. Förstärkt bevakning av aktörer som importerar riskprodukter

Av de till Finland importerade partierna som granskades av Tullen år 2021 innehöll över femhundra partier (27,5 procent) produkter som inte överensstämde med bestämmelserna. De oriktiga livsmedlen och konsumtionsvarorna ålades att korrigeras för att undvika ett totalt förbud om att släppa ut dem på marknaden. Tullen följde upp kvaliteten på de oriktiga produkterna även vid följande importpartier och effektiviserade övervakningen av de aktörer som importerade riskprodukter som inte överensstämde med bestämmelserna. På så sätt säkerställdes att endast sådana livsmedel och produkter som uppfyllde kraven nådde konsumenterna.

Genom att effektivare övervaka aktörer som är vårdslösa med egenkontrollen säkerställer Tullen alltså att verksamhetsförutsättningarna för de aktörer som sörjer för kvalitetskontrollen förbättras. Aktörer som gör avkall på kvalitetskontrollen satsar sällan på att behärska lagstiftningen för sitt produktområde. Denna kunskap är en förutsättning för att man ska kunna välja produkter som uppfyller nationella och EU-krav för import. Därför är det viktigt att myndighetstillsynen fungerar och jämnar ut den hårda konkurrensen på livsmedels- konsumtionsvarumarknaden.

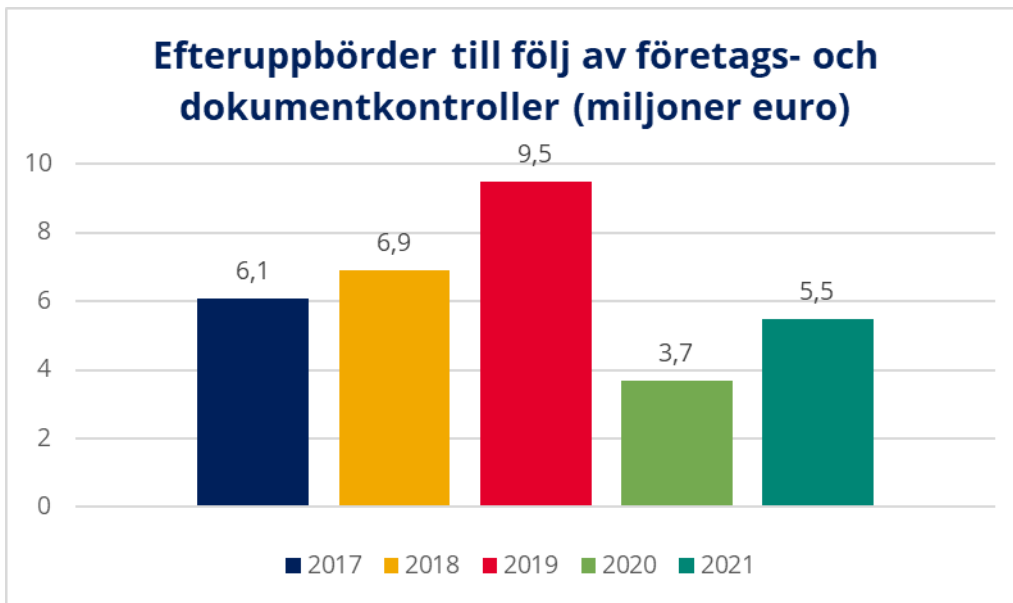
Genom EU:s gemensamma riskhantering görs lagenliga aktörers utrikes godstrafik smidigare och dessutom är syftet att inrikta åtgärderna mot riskaktörerna. Den gemensamma riskhanteringen omfattar bland annat insatsområden för kontroller, utbyte av riskinformation mellan medlemsländer och gemensamma kriterier för säkerhet, riskfrihet och fiskala risker. Detta säkerställer likabehandlingen av aktörerna i EU.

3.1.6. Vi säkerställde beskattningens korrekthet och skyddade EU:s produktion

Genom olika kontroller säkerställer Tullen den fiskala korrektheten i tull- och beskattningsärenden, främjar en smidig utrikeshandel och tryggar jämlika konkurrensförutsättningar för aktörer. Kontrollerna är realtidskontroller, proaktiva kontroller eller retroaktiva kontroller som antingen baserar sig på en riskanalys eller är lagstadgade.

Med realtidskontroller avses kontroller före tullklareringen eller beskattningen. Proaktiva kontroller utförs i sin tur innan tillstånd eller status beviljas eller innan en tillståndsändring godkänns. Med retroaktiva kontroller avses kontroller efter förtullningen och beskattningen, med vilken man

säkerställer iakttagandet av bestämmelser och krav gällande företagens verksamhet, tillstånd och förfaranden eller riktigheten av affärstransaktioners beskattning. Utfallet av våra åtgärder som föreslagits utifrån retroaktiva företags- och dokumentkontroller var sammanlagt cirka 5,5 miljoner euro år 2021.

Om import från länder utanför EU medför skada eller en risk för uppkomst av skada för EU:s industri, skyddar EU genom handelspolitiska åtgärder produktionen hos aktörer som är verksamma i medlemsländerna. Antidumpnings- och utjämningstullar har påförts för vissa produkter. De gäller 80 olika varugrupper och produkter från cirka 30 olika ursprungsländer. År 2021 infördes nya antidumpningstullar för nio olika varugrupper.

Av handelspolitiska skäl kan EU införa tilläggstullar för importerade varor för att skydda sin produktion och sina aktörer. Tullens egna riskhanterings- och kontrollåtgärder säkerställer lagliga aktörers konkurrensmöjligheter genom realtidskontroller och retroaktiva kontroller av importpartier. På så sätt säkerställer Tullen att tulldeklarationerna och importbeskattningen är korrekta.

3.2. Insats 2: Vi bekämpar gränsöverskridande brottslighet och övervakar förbud och begränsningar i samband med import

Denna insats inverkar på följande hållbarhetsmål:

3.5 Stärka insatserna för att förebygga och behandla drogmissbruk, inklusive narkotikamissbruk och skadligt alkoholbruk.

16.4 Till 2030 avsevärt minska de olagliga finansiella flödena och vapenflödena, öka möjligheterna att återvinna och återfå stulna tillgångar samt bekämpa alla former av organiserad brottslighet.

3.2.1 Arbetet för bekämpning av grå ekonomi och ekonomisk brottslighet fortsatte

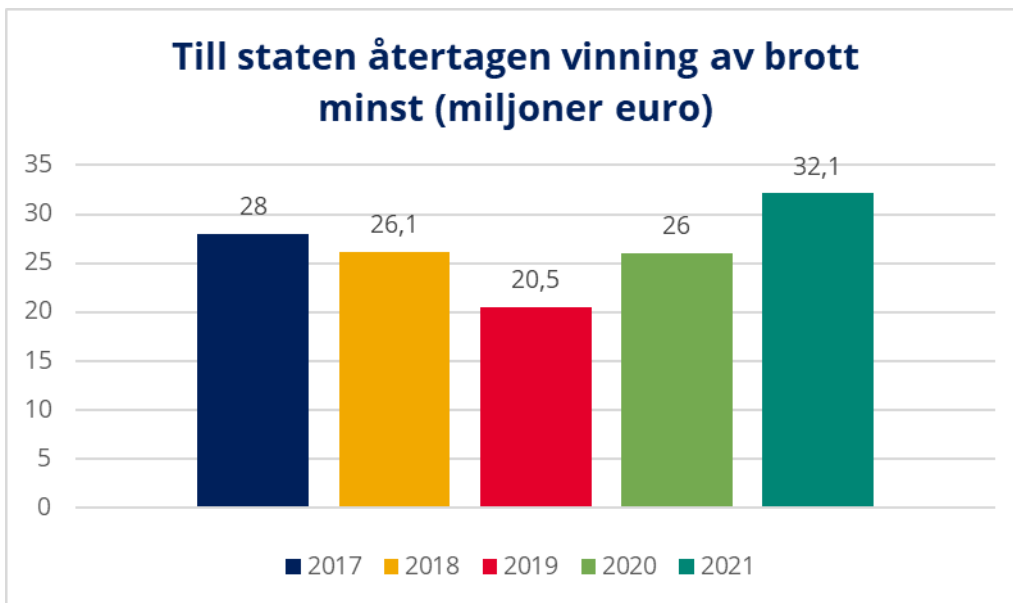
Grå ekonomi och ekonomisk brottslighet orsakar många slags negativa effekter för företag, medborgare och hela samhället. Grå ekonomi orsakar bland annat skattegap, snedvrider konkurrensen mellan företag och anknyter ofta också till andra former av brottslighet.

År 2021 fortsatte Tullen att aktivt arbeta med den nationella strategin för bekämpning av grå ekonomi och ekonomisk brottslighet och dess åtgärdsprogram (2020–2023). Tillsammans med Livsmedelsverket genomför Tullen bland annat ett projekt som syftar till att effektivisera bekämpningen av livsmedelsbedrägerier. Dessutom främjar Tullen tillsammans med Skatteförvaltningen ett projekt som säkerställer rätten till tillgång till information vid företagskontroller och utvecklar metoder i samband med det. Tullen har också deltagit i ett utvecklingsprojekt för resursuppföljning som leds av myndigheterna för bekämpning av grå ekonomi och ekonomisk brottslighet. Projektet syftar till att förbättra förutsättningarna för att följa upp myndigheternas resurser och att därmed även säkerställa tillräckliga resurser för myndigheternas arbete med bekämpning av grå ekonomi och ekonomisk brottslighet.

3.2.2 Återtagen vinning av brott till staten på 32,1 miljoner euro

År 2021 var det statistiska totalbeloppet av vinning av brott i de brottmål som Tullen undersökte 32,1 miljoner euro. Att få tillbaka vinning av brott till staten försvårar effektivt verksamheten inom yrkesmässig och organiserad brottslighet. På så sätt är det möjligt att förebygga negativa effekter av narkotika, alkohol och andra rusmedel och att hjälpa användare att få tillgång till vård. Genom att tränga sig in i brottslingars ekonomiska strukturer är det möjligt att avsevärt minska olagliga

finansiella flöden och vapenflöden och att kämpa mot de olika formerna av organiserad brottslighet.

Tullen utför själv förundersökningen av sådana brott som hör till dess verksamhetsområde. Sådana brott är bland annat narkotikabrott och många slags skattebedrägerier i samband med import och export.

Ett centralt mål i förundersökningen är att utreda den olagliga vinningen av brott. Sådan vinning av brott är föremål eller egendom som vid rättegången i brottmålet kan dömas förverkade till staten. Vinning av brott är till exempel beslagtagna droger eller köpesumman vid droghandeln. Vinning av brott kan likaså vara virtuella valutor som i allt större omfattning används vid handel med olagliga ämnen och varor.

3.2.3 Omhändertaganden av läkemedel ökade på grund av coronapandemin

På grund av coronapandemin var antalet läkemedel som beställdes i nätbutiker större än tidigare. Restriktionerna i fråga om läkemedel gäller uttryckligen post- och godstrafiken, där beställning av läkemedel från länder utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES) är helt förbjuden och där även beställning från EES-området är begränsad. Till följd av nya anmälningar och pandemin omhändertog Tullen 2021 fler läkemedel än under de tidigare åren, sammanlagt 4 650 omhändertaganden. Det motsvarar cirka 300 000 tabletter.

Tullens observationer om olagliga nätbutiker har ökat under de senaste åren. Särskilt oroväckande fenomen är att nätbutiker opererar yrkesmässigt och försöker lura konsumenterna med felaktiga

påståenden. De kan till exempel försöka få konsumenter att tro att vissa läkemedel inte kräver recept eller att nätbutiken är ett finländskt apotek. Tullen anmäler alla olagliga nätbutiker till sina samarbetsmyndigheter. Olagliga nätbutiker möjliggör spridningen av förfalskade läkemedel på marknaden.

Kommersiell trafik är tillståndspliktig verksamhet som Tullen bevakar vid tullklarering. Tullens roll vid bevakning av narkotika är att förhindra olaglig import och export av narkotika till och från Finland i person-, post- och godstrafiken. Bevakningen omfattar narkotika, psykoaktiva substanser som är förbjudna på konsumentmarknaden och narkotikaprekursorer.

Under pandemin har fokusområdet varit post- och godstrafiken och den kommersiella trafiken, eftersom persontrafiken har varit obetydlig.

3.2.4 Munskydd övervakades intensifierat under pandemin

Under coronaviruspandemin ökade importen av olika munskydd, dvs. andningsskydd, kirurgiska munskydd och munskydd för allmänt bruk, till Finland betydligt. Samtidigt som importen av munskydd ökade och nya aktörer kom in på marknaden observerades problem med kvaliteten på munskydd runtom i Europa. Därför beslutade Tullen att inleda en skärpt bevakning av munskyddens överensstämmelse med kraven tillsammans med andra marknadskontrollmyndigheter.

Överensstämmelse med kraven innebär att till exempel en personlig skyddsutrustning uppfyller de hälso- och säkerhetskrav som ställts på den. Vid skärpt bevakning av munskydd som importerats från länder utanför EU observerades att ungefär vart tionde parti som innehöll munskydd hade felaktiga påskrifter eller helt saknade finsk- och svenskspråkiga bruksanvisningar.

Tullen övervakade hälso- och säkerhetskraven för flera olika produkter avsedda för bekämpning av coronaviruset, ofta i samarbete med andra marknadskontrollmyndigheter. Till exempel var Fimea Tullens samarbetspartner och behörig marknadskontrollmyndighet vid bevakningen av hemtester för coronaviruset och regionförvaltningsverket vid bevakningen av andningsskydd i klass FFP2.

Dessutom övervakade Tullen som ett separat projekt överensstämmelsen med kraven hos munskydd för allmänt bruk. Munskydd för allmänt bruk är bland annat flergångsmunskydd av tyg och engångsmunskydd av fibertyg som saknar CE-märkning. År 2021 övervakade Tullen sådana munskydd för allmänt bruk som importerades till Finland från länder utanför EU eller från andra medlemsländer. Vid bevakningen utredde Tullen huruvida munskydden innehöll hälsoskadliga föreningar eller huruvida märkningarna överensstämde med kraven. Inga hälsoskadliga ämnen upptäcktes i de munskydd för allmänt bruk som Tullen övervakade, men ett par produkter hade bristfälliga märkningar och ett parti saknade helt märkningar på finska och svenska.

Importen av en lagstridig produkt till den finländska marknaden förhindras om partiet stoppas vid Tullens bevakning. Varje år konstateras till och med var tionde produkt strida mot produktsäkerhetskraven. Det är omöjligt att övervaka alla produkter som importerats till landet.

Därför krävs fungerande bevakningsmetoder och en gedigen expertis för att de problematiska produkterna ska kunna hittas i varuflödena.

Ett fel i en produkt kan sällan ses med blotta ögat, och vanligtvis avslöjar dokumenten inte heller produktens fel. När Tullen får kännedom om ett parti som ska importeras, bedömer den riskerna till exempel i samband med produktens sammansättning, tillverkningsätt eller material. Ofta finns det inte mycket tillgänglig information. I sådana situationer är kompetensen hos den tjänsteperson som fattar inspektionsbeslutet viktig. Vår bevakning av produktsäkerheten är riskbaserad, men den utövas med tämligen små resurser i form av stickprov – trots detta hittar vi de problematiska produkterna med mycket god träffsäkerhet.

Tullen bevakar rättsinnehavares immateriella rättigheter utifrån identifierings- och riskuppgifter om varor eller deras transportleder som rättsinnehavarna lämnat, men försändelser undersöks också på tjänstepersonernas eget initiativ. Under coronatiden har Tullen till exempel tagit emot information om oförfalskade coronavaccin från rättsinnehavaren och bevakat försändelsernas ankomst till Finland.

3.3. **Insats 3: Vi förhindrar spridning av sjukdomar med animaliskt eller vegetabiliskt ursprung och import av främmande arter och bevakar förstöringen av avfall**

Denna insats inverkar på följande av FN:s hållbarhetsmål:

12.4 Senast 2020 uppnå miljövänlig hantering av kemikalier och alla typer av avfall under hela deras livscykel, i enlighet med överenskomna internationella ramverket, samt avsevärt minska utsläppen av dem i luft, vatten och mark i syfte att minimera deras negativa konsekvenser för människors hälsa och miljön.

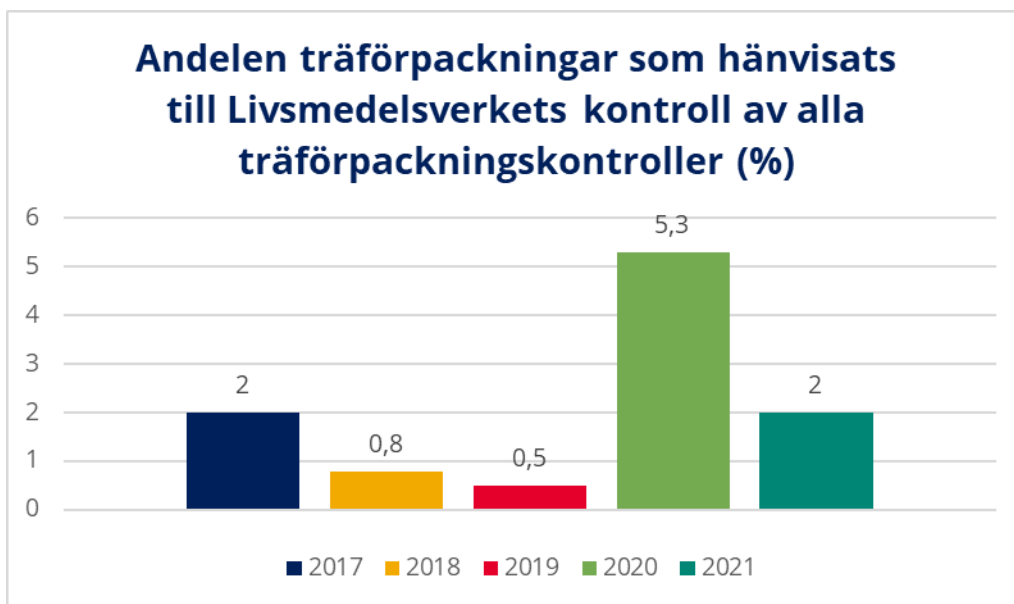

15.1 Till 2020 bevara, återställa och hållbart använda ekosystem på land och i sötvatten och deras ekosystemtjänster, särskilt skogar, våtmarker, berg och torra områden, i enlighet med de skyldigheter som anges i internationella överenskommelser.

3.3.1 Skadedjur kan följa med träförpackningar

FN:s livsmedels- och jordbruksorganisation (FAO) har utifrån IPPC-konventionen (International Plant Protection Convention) utarbetat en ISPM15-standard för förpackningsmaterial av trä, som fastställer krav på behandling och märkning av förpackningsmaterial. Standarden syftar till att förhindra att växtskadegörare sprider sig från ett land till ett annat tillsammans med förpackningsmaterial.

Tullen kontrollerar att förpackningsmaterial av trä uppfyller importkraven enligt ISPM15. Till exempel spridning av tallvedsnematod och Anoplophora-skalbaggar till Finlands skogar skulle orsaka en betydlig samhällsekonomisk skada. År 2021 utförde Tullen 1 093 kontroller av förpackningsmaterial av trä, varav 27 (2 procent av alla kontroller) hänvisades till Livsmedelsverkets kontroll.

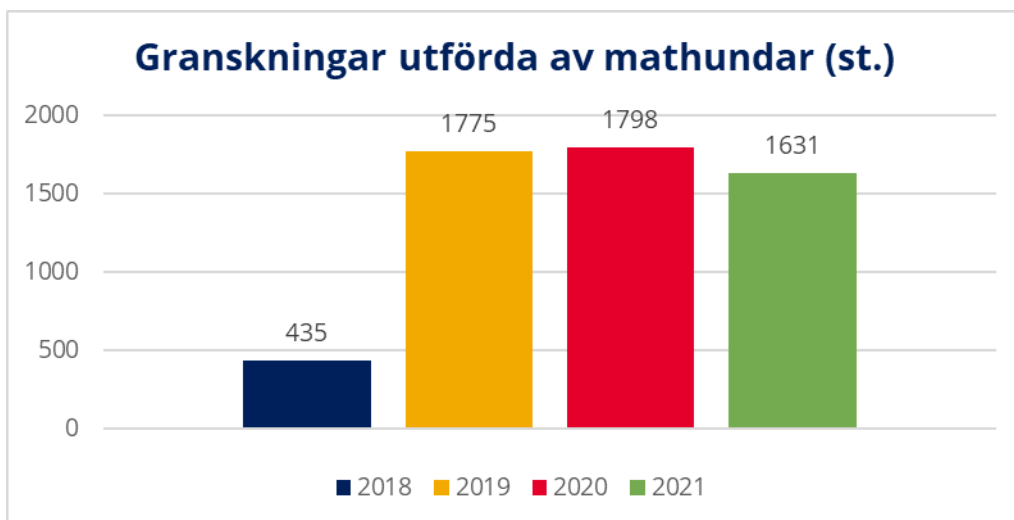
3.3.2 Afrikansk svinpest sprider sig med infekterade livsmedel

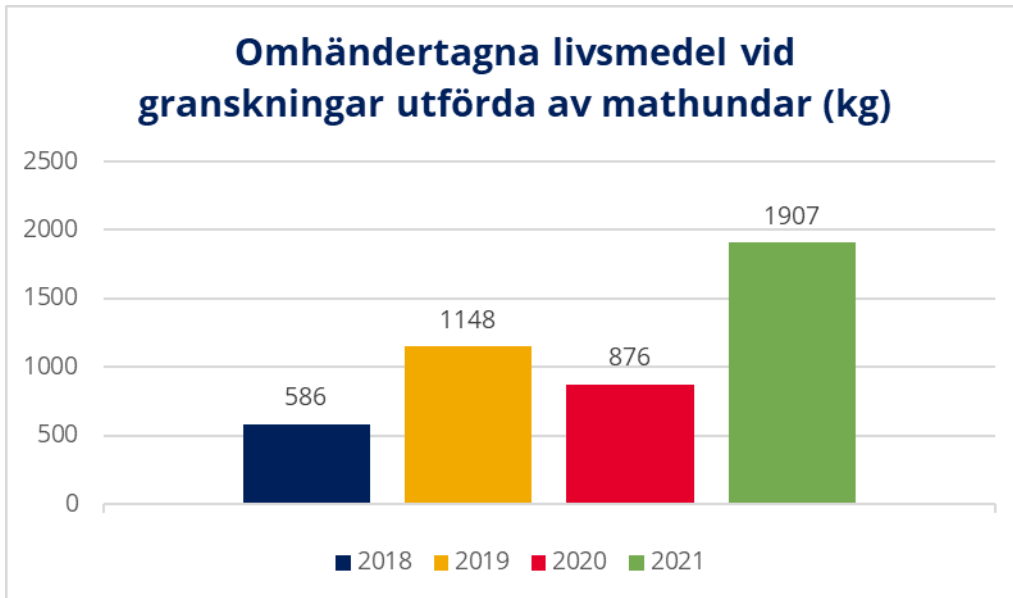
Afrikansk svinpest (ASF) är en dödlig viral blödarfebersjukdom som sprider sig lätt hos svin, vildsvin och minisvin. Det finns ingen vård och inget vaccin mot ASF. Sjukdomen smittar inte människan, men spridningen av sjukdomen skulle orsaka stora ekonomiska förluster för svingårdar och hela köttindustrin, eftersom alla svin på en infekterad gård måste avlivas för att utrota sjukdomen. ASF kan sprida sig till Finland bland annat genom infekterat kött eller infekterade köttprodukter eller kontaminerade djurtransportfordon. Import av alla slags kött- och mjölkprodukter från länder

utanför EU är förbjuden, och Tullen bevakar privatimport av dessa produkter särskilt för att förhindra spridningen av ASF.

Under 2021 var den sammanlagda mängden förbjudna kött- och mjölkprodukter som Tullen omhändertog och som kunder överlämnade cirka 6 500 kilo. Mängden kött- och mjölkprodukter som hittades av mathundar var 1 907 kilo.

Eftersom kunder också kan överlämna produkter frivilligt, kan alla kött- och mjölkprodukter inte statistikföras på ett helt tillförlitligt sätt. Statistiken över granskningar som utförts av mathundar påverkas av tidpunkten då hundarna börjat arbetet och reserestriktionerna för att bekämpa covid-19-pandemin.

3.4. **Insats 4: Vi bevakar transporten av farliga ämnen, kemikalier och avfall samt trafikdugligheten hos fordon i den tunga trafiken**

Denna insats inverkar på följande av FN:s hållbarhetsmål:

3.6 Till 2020 halvera antalet dödsfall och skador i trafikolyckor i världen.

3.9 Till 2030 väsentligt minska antalet döds- och sjukdomsfall till följd av skadliga kemikalier samt föroreningar och kontaminering av luft, vatten och mark.

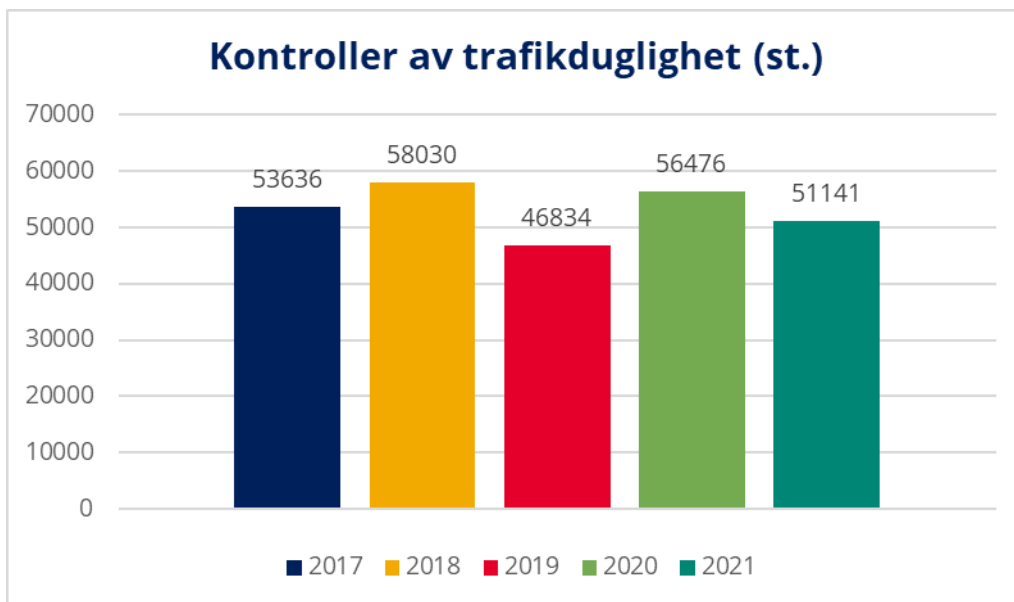

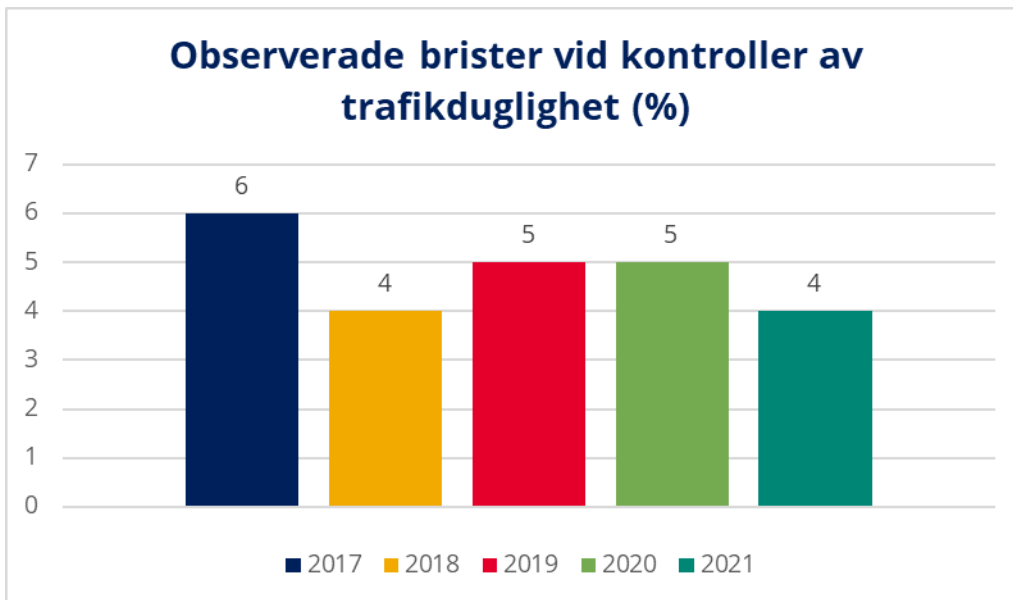
12.4 Senast 2020 uppnå miljövänlig hantering av kemikalier och alla typer av avfall under hela deras livscykel, i enlighet med överenskomna internationella ramverket, samt avsevärt minska utsläppen av dem i luft, vatten och mark i syfte att minimera deras negativa konsekvenser för människors hälsa och miljön.

3.4.1. Ofästade laster, manipulering av utsläppssystem och brister i fordons trafikduglighet

Enligt vägtrafiklagen, fordonslagen och lagen om transportservice är Tullen behörig myndighet vid bevakning av trafiksäkerheten. Tullens behörighet omfattar bevakning av fordons trafikduglighet, lastning och förande. Tullen fokuserar främst på bevakning av den gränsöverskridande trafiken. På gränsövergångsställen vid landsgränser och i de livligaste hamnarna används fordonsvågar och bromsdynamometrar. Tullens trafikövervakning syftar till att förhindra att odugliga, överlastade och fellastade fordon kommer in i Finlands trafikflöde.

Under 2021 utförde Tullen 56 100 kontroller i samband med bevakningen av trafiksäkerheten, varav 2 400 fall gav anledning till fortsatta åtgärder. 374 fordon utvisades direkt från Finland på grund av allvarliga trafiksäkerhetsbrister. Allvarliga trafiksäkerhetsbrister är fel i bromslänksystemet, släpvagnars kopplingsutrustning, manöverutrustning och fordonets ramkonstruktion.

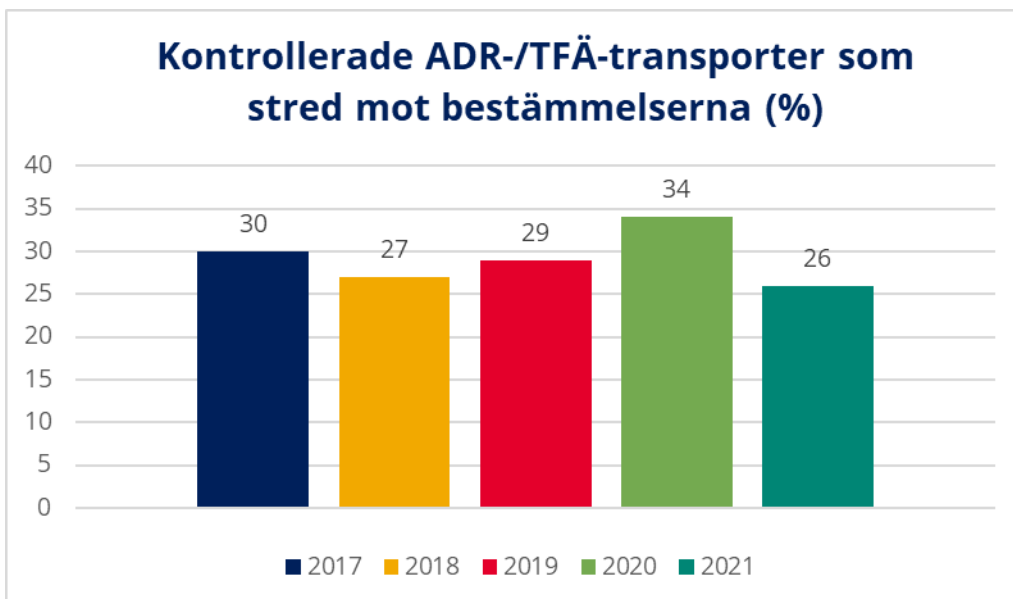
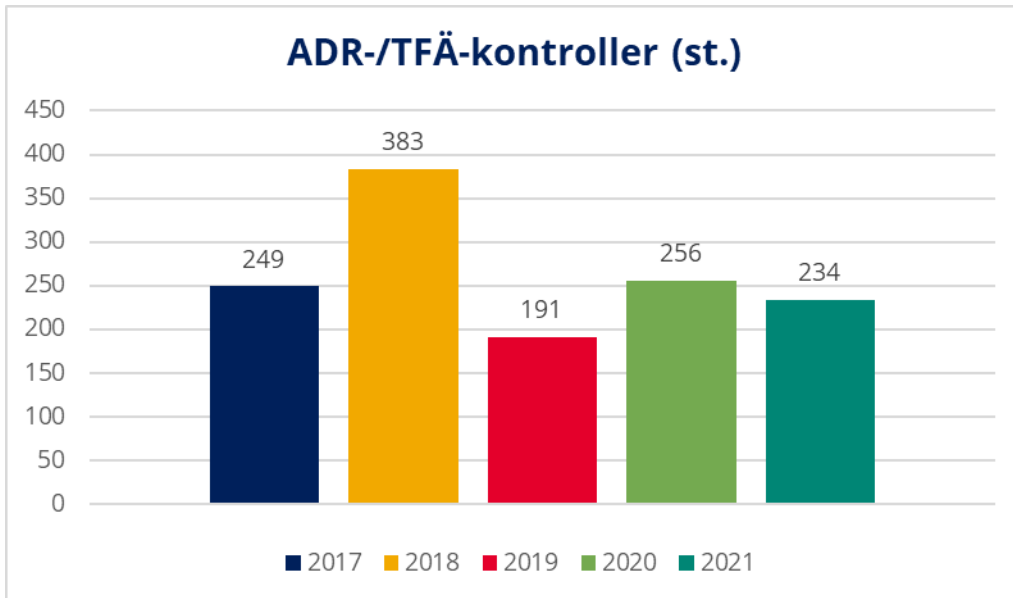

Antalet årliga kontroller har hållit sig på en tämligen jämn nivå, likaså andelen observerade brister vid kontrollerna. Missbruksfenomen för närvarande är manipulering av SCR-/AdBlue-system, dvs. utsläppsminskningssystem och det stora antalet ofästade laster, senast ackumulatortransporter från Kina.

3.4.2. Vi kontrollerar transporten av farliga ämnen och kemikalier genom bevakning

Farliga ämnen och kemikalier transporteras i stora mängder på land, till sjöss och i luften med alla möjliga transportmedel. Bestämmelser om transport av farliga ämnen och om Tullens behörighet vid bevakning av transport finns i den nationella lagen om transport av farliga ämnen, överenskommelsen om internationell transport av farligt gods på väg (ADR) och IMDG-koden för transport av farligt gods till sjöss.

Tullen utför ADR-/TFÄ-kontroller av fordon i landtrafiken främst i samband med gränsövergång. År 2021 utförde Tullen 234 ADR-kontroller, varav 62 (26 procent) gav anledning till fortsatta åtgärder. Antalet kontroller och transporter som inte överensstämde med bestämmelserna har hållit sig på en jämn nivå 2017–2021.

Enligt bestämmelserna ska kollin och transportmedel som används för transporter av farliga ämnen märkas så att de myndigheter som övervakar transporterna kan identifiera ämnena och transporterna samt fordonen på utsidan. Vid olyckor är det viktigt att räddningsmyndigheten och de övriga berörda parterna kan förutse och identifiera riskerna relaterade till de farliga ämnena. I

sjötrafiken ska den som transporterar farliga ämnen i förväg ange ämnenas lastenheter i lastförteckningen.

Vid bevakning av transporter av farliga ämnen är transporter som inte har märkts eller anmälts enligt bestämmelserna särskilt krävande. En transport som saknar märkningar kan inte identifieras på utsidan och är svår att kontrollera. Omärkta transporter utgör en allvarlig säkerhetsrisk för människoliv och miljön.

3.4.3. Vi bevakar internationella avfallstransporter

Tullen bevakar internationella avfallstransporter i samarbete med Finlands miljöcentral (SYKE). Bevakningen förhindrar att avfall hamnar i länder med otillfredsställande miljökrav.

I samband med hänförandet till exportförfarandet kontrolleras det att exportören har alla nödvändiga tillstånd. Olagliga avfallstransporter förhindras enligt den nationella granskningsplanen genom årlig intensivövervakning och övervakningstillslag på gränsövergångsställen. År 2021 kombinerades intensivövervakningen av exportdeklarationer med Demeter-övervakningsoperationen som särskilt riktades mot plastavfall. Vid övervakningstillslagen under våren och hösten utövades bevakning av den avgående trafiken i Helsingfors hamn. I samband med dessa kontroller på gränsövergångsställena bevakas också trafiken mellan EU-medlemsländer. För denna typ av trafik inges inga exportdeklarationer.

3.5. Insats 5: Vi är en ansvarsfull arbetsgivare

Denna insats inverkar på följande av FN:s hållbarhetsmål:

8.5 Senast 2030 uppnå full och produktiv sysselsättning med anständiga arbetsvillkor för alla kvinnor och män, inklusive ungdomar och personer med funktionsnedsättning, samt lika lön för likvärdigt arbete.

8.8 Skydda arbetstagarnas rättigheter och främja en trygg och säker arbetsmiljö för alla arbetstagare, inklusive arbetskraftsinvandrare, i synnerhet kvinnliga migranter, och människor i otrygga anställningar.

3.5.1. Ansvarsfulla rekryteringar och främjande av multilokalt arbete

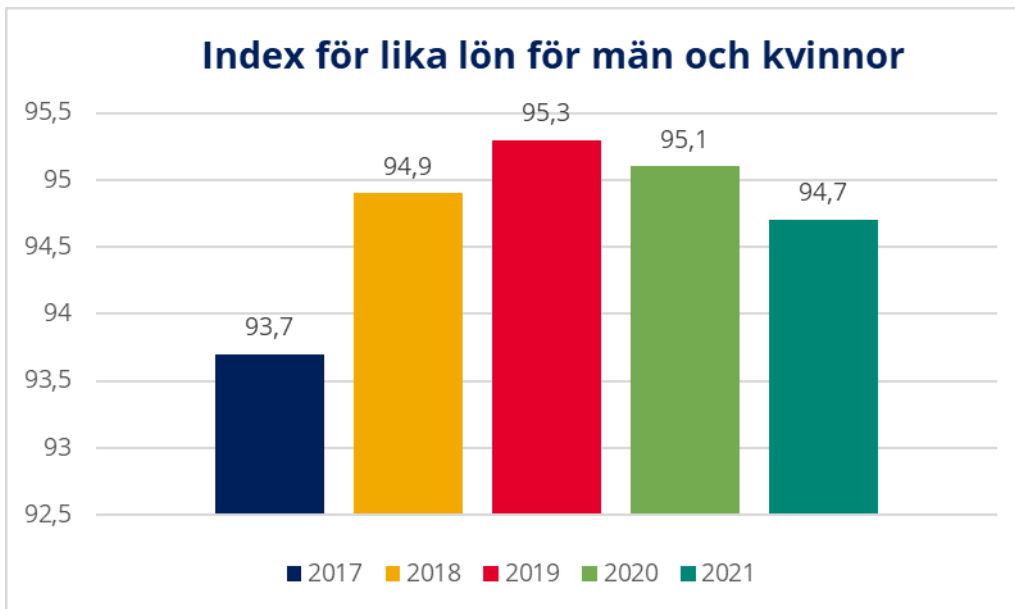
Under 2021 började Tullen implementera en ny strategi. Ett av spetssteman i strategin är vårt samhällsansvar, som vi beaktar bland annat vid våra rekryteringar så långt som möjligt. Jämställdhet, jämlikhet och mångfald är centrala faktorer i vår verksamhet.

Under 2021 började Tullen skapa en verksamhetsmodell för positiv särbehandling av specialgrupper och metoder för rekryteringar som ökar mångfalden. För att främja ansvarsfulla rekryteringar tillsattes en underarbetsgrupp som har till uppgift att bereda en verksamhetsmodell under 2022. Förutom arbetet för att genomföra strategin gav vi år 2021 unga personer och studerande möjligheter att skaffa sig arbetslivserfarenhet vid Tullen bland annat genom att erbjuda högskolepraktikplatser. Sammanlagt 14 högskolepraktikanter arbetade vid Tullen under sammanlagt 49 månader. En praktikant arbetade alltså i genomsnitt i 3,5 månader hos oss.

Kännetecknande för Tullens organisation är dess riksomfattande nätverk av verksamhetsställen. Regionalitet och tillhörande praxis är väsentliga delar i all verksamhet vid Tullen. Coronapandemin, som bröt ut 2020, fortsatte att påverka vår praxis 2021. Under 2021 ledde detta i praktiken till att möjligheterna för multilokalt arbete utnyttjades i allt större omfattning. Vid rekryteringarna beaktades multilokalt arbete så att platsannonserna var försedda med information om att det fanns möjlighet att arbeta på flera olika alternativa orter, bland vilka sökanden mer flexibelt än tidigare hade möjlighet att välja den lämpligaste orten. Andelen personal som rekryterades för multilokalt arbete av alla rekryterade var 12 procent år 2021. Målet i resultatavtalet mellan finansministeriet och Tullen var 5 procent.

3.5.2. Jämställdheten främjades genom utbildningar och könsneutrala yrkesbeteckningar

Tullens arbete för jämställdhet styrs av strategin och jämställdhets- och likabehandlingsplanen. Dessutom har Tullen en arbetsgrupp för jämställdhet och likabehandling som ansvarar för att utarbeta planen och följa upp genomförandet av planen. År 2021 främjade Tullen jämställdheten genom flera olika åtgärder, såsom att ännu starkare framhäva lönejämställdheten i vår jämställdhets- och likabehandlingsplan. Indexet för lika lön för män och kvinnor har från och med 2018 legat vid 95, men sjunkit en aning under de senaste två åren.

År 2021 var det för första gången obligatoriskt för alla medarbetare vid Tullen att genomgå E-oppivas webbkurs i jämställdhet och likabehandling. Att slutföra utbildningen inkluderades i den årliga kompetenssamtalsprocessen. Utbildningens syfte var att lyfta fram betydelsen av jämställdheten mellan könen och var och ens roll i att främja den i Tullens verksamhet.

Under 2021 införde Tullen könsneutrala yrkesbeteckningar. Tullens värderingar styr oss till att bemöta alla människor likvärdigt, och könsneutrala beteckningar förverkligar denna riktlinje i praktiken. I och med att vi utvecklar vårt språk och våra texter kan vi i enlighet med vår strategi vara föregångare i jämställdhetsarbetet. En ändring vid Tullen är att i de fall där beteckningen *förman* fortfarande användes, ersatte vi den med *chef*. Samma förändring har skett i stor utsträckning på andra ämbetsverk inom statsförvaltningen och också på ett allmänt plan på arbetsmarknaden. Andra nya yrkesbeteckningar är till exempel finskans *liikkuvan ryhmän vuoropäällikkö* (skiftchef för rörlig grupp) och *siviilipalvelusvelvollinen* (civiltjänstgörare, tidigare *siviilipalvelusmies*). Vi fortsätter arbetet för att främja jämställdheten och att göra ännu fler yrkesbeteckningar könsneutrala. Huvuddelen av Tullens tjänstetitlar, såsom tullinspektör och förtullningschef, hänvisar dock inte till könet.

Under året lyftes olika teman relaterade till jämställdhet och likabehandling fram genom kommunikation. Till exempel under Pride-veckan var jämställdhetsfrågor mycket synliga i Tullens interna kommunikation.

4. Tullens negativa effekter på samhället, dvs. vårt fotavtryck

Tullens koldioxidavtryck består av utsläpp från lokalerna, upphandlingen och verksamheten. Rapporteringen om lokalerna, upphandlingen och tjänsteresorna görs av koncernaktörerna.

4.1. Tjänstebilarnas inverkan på koldioxidutsläppen

Förutom tjänsteresorna ingår även användningen av tjänstebilar i utsläppen från verksamheten. Tullen har sammanlagt 258 fordon varav huvuddelen, 87 procent, ännu är dieseldrivna. Endast 7 procent av fordonen är miljövänligare hybrid-, el- eller gasbilar.

År 2021 var bilarnas sammanlagda utsläpp 316 tCO₂e. När vi också beaktar tillverkningen och anskaffningen i beräkningarna, var koldioxidutsläppen sammanlagt 418 tCO₂e.

4.2. Inverkan av resorna mellan hemmet och arbetet på koldioxidutsläppen

Enligt en enkät för personalen reser de anställda sammanlagt 13 miljoner kilometer mellan hemmet och arbetsplatsen per år. Resornas inverkan på Tullens koldioxidavtryck är 1 935 tCO₂e. Detta betyder att det i genomsnitt uppstår 950 kgCO₂e koldioxidutsläpp per medarbetare vid Tullen per år. Utsläppen uppstår nästan uteslutande vid bilresor utan medpassagerare, och bara cirka 6 procent av utsläppen uppstår till följd av andra färdmedel.

Cirka 50 procent av svarspersonerna hade möjlighet att arbeta på distans, och 53 procent av dem uppskattade att de arbetade på kontoret minst en gång i veckan. Utifrån svaren beräknades att distansarbetet minskade koldioxidutsläppen med cirka 450 tCO₂e per år. Detta motsvarar cirka tre miljoner sparade körkilometer per år.